

[Jørgen Jensen]

Men det mener vi også det er både en pligt og en nødvendighed at gøre. Dispositionsretten, hvad er det egentlig? Det er jo ikke en dispositionsret alene over det, som aktionærer eller private har investeret i en virksomhed. Jeg har allerede nævnt nogle eksempler på, hvor mange samfundsinvesterede penge der er i virksomhederne. Det ville være rimeligt og rigtigt, om dispositionsretten til disse penge var samfundets – over lønmodtagernes kontrol i virksomhederne. Det ville være mere direkte og rigtigere end de opsparingsordninger, man diskuterer, og som går ud på, at der kan investeres nogle penge, som man heller ikke vil få nogen reel indflydelse på.

Der er også spørgsmålet om at gribe ind over for ledelsesretten. Det er jo uhyrligt, når man i dag kan notere, at en stor virksomhed i Århus, Frichs, må sælge nogle af sine rettigheder for at overleve en krise. I en situation, hvor vi ved at samfundet står over for investeringer i elektrificering af statsbanedriften, har vi en virksomhed i Danmark, som har forudsætninger for at påtage sig noget af dette arbejde for at spare valuta og skaffe nye arbejdspladser. Så opstår der en situation, hvor denne virksomhed kommer i knibe, men hvordan er ledelsen her, når man kan notere i et borgerligt blad, at ud af 10 medlemmer i aktieselskabsbestyrelsen er der 5, hvis eneste baggrund er den, at de er enker efter tidligere ejere i denne virksomhed? Det er urimeligt, at man herinde i en sådan situation giver tilskud fra samfundet til virksomheder uden at sikre kontrol.

Men hertil kommer også, at der af regeringen og de skiftende flertal her i folketinget er givet løfter, ikke alene i den debat, jeg lige har henvist til, for snart 3 år siden, men også hver gang man gennemførte overgreb over for fagbevægelsen, løfter om, at disse overgreb ikke alene skulle ramme lønmodtagerne, men at også andre skulle rammes, både når byrderne skulle fordeles, og når det drejede sig om at sikre flere arbejdspladser.

Derfor er det vor opfattelse, at regeringen er nødt til at leve op til nogle af disse løfter, at komme med helt konkrete forslag til, hvordan man vil sikre, at virksomheder ikke lukker, alene fordi der spekuleres med de værdier, arbejderne skaber til daglig, og som vi alle i fællesskab bidrager til virksomhederne med.

Handelsministeren (Ivar Nørgaard):

Regeringen er i høj grad opmærksom på de problemer, der ligger bag forespørgslen. Lukning af virksomheder er ganske vist noget, der finder sted til enhver tid, og som under normale forhold må betragtes som et naturligt led i den omstillings- og tilpasningsproces i erhvervslivet, som den stadige udvikling i samfundet betinger og nødvendiggør; ingen virksomhed har eller kan få brev på at bestå til evig tid.

Men problemerne antager naturligvis en særlig karakter og får en særlig social dimension i perioder, hvor virksomhedslukninger finder sted i større omfang og under konjunkturer, hvor de ansatte kun vanskeligt kan finde anden beskæftigelse og derfor med lukningen af deres arbejdsplads måske kastes ud i arbejdsløshed.

Regeringens holdning til disse problemer er ved mange lejligheder kommet til udtryk både ved drøftelsen og ved gennemførelsen af konkrete foranstaltninger og senest under drøftelserne omkring den beskæftigelsesplan, der førte til augustforlig II.

Regeringen kan ikke se det som sin opgave at medvirke til at undgå enhver virksomhedslukning. Det vil ikke være rigtigt at forsøge at holde liv i virksomheder, som tiden er løbet fra, og som ingen tror på vil kunne gøres levedygtige igen. Det ville betyde en svækkelse af vort erhvervsliv og dets konkurrencedygtighed, hvis man over en bred front og for enhver pris gennem offentlig indgriben skulle hindre virksomhedslukninger.

Sigtet må først og fremmest være gennem en fornuftigt tilrettelagt erhvervs politik at søge at tilvejebringe de nødvendige forudsætninger for, at den strukturtilpasning, som nødvendigvis må foregå, kan finde sted så lempeligt som muligt og således, at de virksomheder, der har overlevelsesmulighed, undgår at komme ud i situationer, hvor en lukning er den eneste udvej.

Flere af de foranstaltninger, der indgår som led i regeringens erhvervs politik, har netop dette sigte. Hensigten har været at sætte virksomhederne i stand til på et så tidligt tidspunkt som muligt at erkende deres situation, hvis vanskelighederne melder sig, således at virksomhederne med bistand fra forskellige af de serviceforanstaltninger, der stilles til rådighed, kan gribe ind i tide og så